

[Vilhelm Rasmussen.]

være over 500 Elever, og det betyder, at det ene kunde være treklasset, det andet toklasset, og i saa Fald maatte det være Haderslev, der skulde være treklasset.

Hvis man nu gaar til denne Ordning med tre Dobbeltseminarier og et Enkeltseminarium, opnaar man for det første en Besparelse paa de øjeblikkelige Udgifter ved at føre samtlige Bygninger op til den Tilstand, man maatte ønske. Det lægger jeg imidlertid ikke den største Vægt paa. For mig er det af allerstørste Betydning, at denne Sammendragning betyder en stor pædagogisk Gevinst. Hvis vi nemlig tænker os Seminarieloven af 1930 opretholdt og ført ud i Livet efter Bogstaven, saa vil det sige — saa vidt man kan se —, at der ved hvert Seminarium maatte være en Forstander og 7 Lærere, men der er i det moderne Seminarium efter Loven af 1930 18 forskellige Undervisningsfag. Hvis vi derfor tænker os en saa lille Lærerstab som den, jeg her har nævnt, som skal bestride 18 forskellige Undervisningsfag, indses det let, at hver enkelt Lærer maa have et forholdsvis betydeligt Antal Fag; men til en saa højt kvalificeret Undervisning som den, der vil blive Tale om paa et 4-aarigt Seminarium — og ganske særligt paa et 4-aarigt Seminarium, i hvilket der i de to sidste Aar er en Deling mellem en sproglig-historisk og en matematisk-naturvidenskabelig Linie —, stilles der saa store Fordringer, at det ikke kan antages, at ret mange Lærere fuldkommen tilstrækkeligt behersker mere end et enkelt, højest et Par af de Fag, i hvilke de skal undervise.

Hvis vi derimod følger den højtærede Minister, stiller Sagen sig ganske anderledes. I saa Fald vil der blive et enkelt Seminarium i Jelling med 8 Lærere — og med de Vanskeligheder, jeg her har nævnt —, men dernæst 3 Dobbeltseminarier, og paa disse Dobbeltseminarier antager jeg man kan klare sig med 1 Forstander og 12 Lærere; det vil sige 13 Pædagoger, som skal fordele 18 Fag imellem sig; det betyder igen, at man er ganske anderledes i Stand til at overdrage de enkelte Fag til en Lærer, som i enhver Henseende fuldt ud magter Fagene. Og hvis man lægger denne Betragtning til Grund, viser det sig, at Driften af 3 Dobbeltseminarier og 1 Enkeltseminarium, som hvad Elevtallet angaar er det samme som de 7 enkelte, er ganske anderledes billig, foruden samtidig at have de pædagogiske Fordele. I Stedet for 7 Forstandere skal man naturligvis kun have 4 — man sparer 3 — i Stedet for ca. 49 Lærere — jeg understreger,

at det er et omtrentligt Tal, for man kan ikke binde sig med fuldkommen Sikkerhed til et bestemt Tal —, faar man Brug for ca. 43, nemlig $3 \times 12 + 7$, og det vil altsaa sige, man sparer 6 Lærere; og i Stedet for 6 Portnere behøver man kun 4. Ved Sammendragningen vil man altsaa spare Udgifter til 11 mere eller mindre højtlønnede Personer. Ministeriet regner med, at Besparelsen vil andrage ca. 75 000 Kr. Og samtidig sparer man ca. 25 000 Kr. til Brændsel og Rengøring. Altsaa rundt regnet en aarlig Besparelse paa i alt 100 000 Kr. Det er dog en Sum, vi maa regne med, og som ganske særlig maa tiltale de politiske Partier, der ved de fleste Lejligheder taler om Besparelser — jeg siger ikke: ved enhver Lejlighed, for naar det drejer sig om Militæruddgifter, taler de *ikke* om Besparelser. Her er altsaa baade pædagogiske, hvad der er det vigtigste, og økonomiske Fordele at vinde.

Naturligvis har den højtærede Minister Ret i, hvad han gjorde opmærksom paa i sin Fremsættelsestale, at det vil vække Uvillie paa de Steder, hvor man maa nedlægge et Seminarium, det kan man kun blankt indrømme; men det forekommer mig, at der er meget gode Grunde for Nedlæggelserne. Ministeren foreslaar bl. a. at nedlægge Ranum, og jeg maa tilstaa, at for mig staaar det som noget meget uheldigt, at unge Mennesker, hvis Loven af 1930 skal gennemføres, skal opholde sig 4 Aar paa Ranum Seminarium. Nu har jeg desværre aldrig set Ranum Seminarium, saa jeg ved ikke af Selvsyn, hvordan det er at være der; men derimod kender jeg det fra mine Samtaler med Kursister paa Statens Lærerehøjskole, idet mange af dem har sagt, at det er haardt at opholde sig i 3 Aar paa Ranum, og saa maa det naturligvis være endnu værre at være der i 4. Det kan jo ikke skjules, at Ranum ligger i det nordlige Jylland, og som Følge deraf har de, der gør den Indvending, at det nordlige Jylland blottes for Seminarier, tilsyneladende Ret; men de, der kommer med denne Indvending, glemmer, at den nordlige Del af Jylland er forholdsvis vel forsynet med *private* Seminarier, som modtager en meget stor Støtte fra Staten. Der er et privat Seminarium i Nørre Nissum, der er to i Silkeborg, og der er et privat Kvindeseminarium i Aarhus og endelig det private Seminarium i Gedved ikke at forglemme.

Dernæst foreslaar den højtærede Minister, at man skal nedlægge Seminariet i Skaarup, og det har jeg ogsaa set Indvendinger imod, ligesom der er blevet rejst Indvendinger mod Ministerens Forslag om